

IAK vragen en antwoorden

Voorstel van wet van het lid Sneller tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met het opnemen van het recht op een basisbetaalrekening voor Nederlanders woonachtig buiten de EU (Wet beschikbaarheid basisbetaalrekening Nederlanders in het buitenland)

- Wat is de aanleiding?

De afgelopen jaren zijn betaalrekeningen en andere bancaire diensten van particulieren woonachtig buiten de Europese Unie opgezegd. De reden hiervoor is dat de bank, omwille van het voldoen aan lokale, Nederlandse en Europese wet- en regelgeving, deze klanten voor bank meer risico met zich meebrengen. Maar het afsluiten van bankrekeningen kan voor de klant verstrekkingen hebben, van het maken van extra kosten enerzijds tot het geen toegang meer hebben tot noodzakelijke medicatie anderzijds. Met dit wetsvoorstel wordt de wettelijke mogelijkheid gecreëerd voor Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie om een basisbetaalrekening bij een bank aan te vragen en aan te houden.

- Wie zijn betrokken?

Primaire betrokkenen zijn Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie welke recent te maken hebben gehad met het opzeggen van hun betaalrekening of op dit moment nog wel een betaalrekening hebben maar onzeker zijn of deze ook in de toekomst beschikbaar blijft. Andere direct betrokkenen zijn banken welke uitvoering zullen geven aan het recht op een basisbetaalrekening voor Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie. Ook de Autoriteit Financiële Markten belast met het toezicht op de artikelen van paragraaf 4.3.1.8. Basisbetaalrekening uit de Wet op financieel toezicht is bij het wetsvoorstel betrokken. Tot slot zijn ook het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening en eventueel de rechtsspraak betrokken indien overgegaan wordt tot het indienen van klachten en het doen van uitspraken over geschillen.

- Wat is het probleem?

In de huidige samenleving is het hebben van een basisbankrekening een voorwaarde om mee te kunnen doen aan de samenleving. De afgelopen jaren werden door banken de betaalrekeningen van Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie steeds vaker eenzijdig opgezegd. De gevolgen van het niet meer hebben van een Nederlandse betaalrekening lopen uit. Zo zijn er relatief triviale gevolgen zoals het niet meer mee kunnen spelen met de Nederlandse Staatsloterij. Maar er zijn ook negatieve gevolgen zoals het maken van duizenden euro's extra kosten wegens overboeking naar buitenlandse rekening, het niet kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen aan schuldeiser en het niet kunnen ontvangen van noodzakelijke medicatie.

- Wat is het doel?

Het doel van het onderhavige wetsvoorstel is om Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie het recht te geven om een basisbetaalrekening aan te houden bij een bank. Op deze manier wordt geborgd dat ook Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie de mogelijkheid hebben om (financieel) betrokken te blijven bij Nederland.

- Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De afgelopen jaren zijn, ondanks gesprekken tussen banken en de Rijksoverheid, de rekeningen van vele Nederlanders buiten de Europese Unie opgezegd. Op dit moment zijn Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie afhankelijk van de welwillendheid van een bank om een betaalrekening

voor hen aan te bieden. De initiatiefnemer is van mening dat Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie niet afhankelijk dienen te zijn van welwillendheid van banken maar een recht hebben op een basisbetaalrekening. Dit voorkomt problemen voor Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie en zorgt ervoor dat zij (financieel) betrokken kunnen blijven bij Nederland.

- Wat is het beste instrument?

De huidige wettelijke bepalingen aangaande de basisbetaalrekening zorgen ervoor dat een bank die in Nederland betaalrekeningen aan consumenten aanbiedt, consumenten die rechtmatig in de Europese Unie verblijven op verzoek in de gelegenheid stelt een basisbetaalrekening in euro's aan te vragen en te gebruiken. In de ogen van de initiatiefnemer dient dit recht dus niet enkel te geleden voor consumenten die rechtmatig in de Europese Unie verblijven, maar ook voor Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie. De initiatiefnemer acht dit van een dusdanig belang dat het opnemen van dit recht in de wettelijke bepalingen omtrent de basisbetaalrekening wenselijk is.

- Wat zijn de gevolgen?

Nederlanders woonachtig buiten de Europese Unie zullen het recht krijgen om een basisbetaalrekening bij een bank aan te vragen en te houden. Dit brengt met zich mee dat banken, op grond van Europese en nationale wet- en regelgeving, verplicht zijn cliëntenonderzoek uit te voeren. Als onderdeel hiervan dienen ook transacties gemonitord te worden. Dergelijke inspanningen acht de initiatiefnemer proportioneel gegeven het belang van het recht op een basisbetaalrekening. Om te voldoen aan lokale wet- en regelgeving (in het land waar de Nederlander woont) dienen banken in enkele landen te voldoen aan een vergunnings- dan wel vestigingsvereiste. Ten aanzien van het vergunningvereiste acht de initiatiefnemer de inspanningen voor een bank om hieraan te voldoen ook proportioneel. Convergerende financiële wetgeving maakt dat het voldoen aan deze vereiste geen disproportionele inspanningen vereisen. Echter geldt voor enkele landen ook een vestigingsvereiste, hetgeen betekent dat voor het aanbieden van bancaire diensten een buitenlandse bank een vestiging dient te hebben in dat land. Indien de bank reeds over een vestiging in dit land zou beschikken, is een dergelijke inspanning voor het aanbieden van een basisbetaalrekening aan een Nederlander aldaar proportioneel. Echter wanneer een vestigingsvereiste geldt en de bank geen vestiging heeft in dit land, vindt de initiatiefnemer dat het recht op een basisbetaalrekening dient te wijken voor de disproportionele inspanning die van een bank gevergd zou worden. De initiatiefnemer voorziet een toename van kosten voor banken als gevolg van de hierboven genoemde inspanningen voor het aanbieden van basisbetaalrekeningen buiten de Europese Unie. Deze stijgende kosten kunnen, voor zover dat redelijk is, vertaald worden in een hoger tarief voor het aanbieden van een basisbetaalrekening buiten de Europese Unie.